

РІШЕННЯ

Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з
питання: «Про затвердження Положення про Державний Музей природи
Музейного комплексу Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна в новій редакції»

від 22 грудня 2025 року, протокол № 32

Заслухавши інформацію проректора з науково-педагогічної роботи
Антоня ПАНТЕЛЕЙМОНОВА щодо необхідності внесення змін до Положення
про Державний Музей природи Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна, на підставі підпункту 22, пункту 13.2 Статуту Харківського
національного університету імені В. Н. Каразіна, Вчена рада ухвалила:

1. Затвердити Положення про Державний Музей природи Музейного
комплексу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в новій
редакції (додаток 1).

2. Визнати Положення про Державний Музей природи Музейного
комплексу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
затверджене рішенням Вченої ради від 23 грудня 2024 року (протокол № 26) та
введене в дію наказом 0114-1/581 від 26 грудня 2024 року, таким що втратило
чинність із дати введення в дію положення, затвердженого пунктом 1 цього
рішення.

*Відповідальний: проректор з науково-педагогічної роботи
Анатолій БАБІЧЕВ.*

Термін виконання: до 01 січня 2026 року

Заступник голови Вченої ради

Борис САМОРОДОВ

Учений секретар

Олена ФРІДМАН

ПОЛОЖЕННЯ
про Державний Музей природи Музейного комплексу
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Державний Музей природи Музейного комплексу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі — Музей природи) є структурним підрозділом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі — Університет).

1.2. Музей природи оголошено державним музеєм, віднесено до 1-ої групи по оплаті праці, а також внесений до «Переліку об'єктів культурної спадщини національного значення, які заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України».

1.3. Свою діяльність Музей природи здійснює відповідно Конституції України, Законів України «Про музеї та музейну справу», «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про охорону культурної спадщини», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про запобігання корупції», постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України; інших нормативно-правових актів що визначають державну політику в сфері освіти і науки; правил і норм з охорони праці та безпеки життєдіяльності; Антикорупційної програми Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі — Статут Університету), Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Правил внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, наказів та розпоряджень ректора та проректорів в межах їх компетенції, а також цього Положення.

1.4. Музей природи безпосередньо підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи.

1.5. Музей природи бере активну участь у підготовці висококваліфікованих фахівців, сприяє підвищенню їх загального рівня якості освіти, є базою практики студентів, аспірантів та докторантів, проводить тематичні лекції зі студентами відповідного напрямку освіти, залучає їх до надбань національної та світової культурної спадщини, збереження та використання пам'яток природи, а також є невід'ємною частиною навчально-виховного та науково-дослідного процесу в Університеті.

1.6. Музей природи один із найстаріших в Європі і є місцем наукових цінностей, оригінальних пам'яток культури та природи, які зберігаються у фондах музею і входять до складу Музейного фонду України та підлягають обов'язковому обліку згідно з законодавством України.

1.7. Музей природи розташований за адресою: 61022, м. Харків, вулиця Трінклера, будинок 8. На території музею природи забороняється діяльність, яка може негативно вплинути на стан зберігання музейних зібрань (колекцій).

1.8. Музей природи у межах своєї компетенції взаємодіє з проректорами, відповідно до розподілу їх функціональних обов'язків, керівниками структурних

підрозділів університету, місцевими органами виконавчої влади з питань, які стосуються виконання головних завдань діяльності музею.

2. МЕТА ТА ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ

2.1. Метою діяльності Музею природи є підвищення загального рівня якості освіти при підготовці фахівців з вищою освітою, залучення молодого покоління до вивчення та збереження природи рідного краю, формування освіченої творчої особистості та сприяння відродженню та розбудови національної системи освіти, як найважливішої ланки виховання громадян Української держави.

2.2. Головні завдання Музею природи:

2.2.1. Сприяння удосконаленню освітнього процесу університету шляхом участі Музею природи у науково-методичних і педагогічних заходах, спрямованих на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у здобувачів освіти; забезпечення практичної підготовки фахівців певних спеціальностей у сферах музеєзнавства, природничих наук та суміжних напрямів;

2.2.2. Музей забезпечує участь здобувачів освіти у навчальних екскурсіях, музейних практикумах, лабораторних заняттях на базі фондів колекцій та експозицій;

2.2.3. Освітня взаємодія музею реалізується у співпраці з факультетами, навчально-науковими інститутами та іншими структурними підрозділами університету, які здійснюють підготовку фахівців у галузях природничих наук;

2.2.4. Проведення культурно-освітньої діяльності серед студентів, а також учнівської молоді;

2.2.5. Використання матеріалів музею у навчально-виховній та науково-дослідній роботі, яка проводиться згідно з договорами між різними установами і університетом;

2.2.6. Участь у формуванні, збереженні і раціональному використанні державного музейного фонду;

2.2.7. Поповнення музейного фонду відбувається шляхом проведення наукових експедицій, польових виїздів, а також використання інших шляхів комплектування, у тому числі і за угодами про співпрацю;

2.2.8. Організація та проведення науково-дослідницької роботи згідно з природознавчою тематикою;

2.2.9. Участь у створенні і поповненні стаціонарних експозицій та тематичних виставок;

2.2.10. Організація та участь у районних, міських, обласних та всеукраїнських заходах.

3. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ

3.1. Музей природи має право:

3.1.1. Планувати свою роботу.

3.1.2. Мати вільний доступ до інформації, яка відповідає головним завданням його роботи;

3.1.3. Залучати працівників Університету до участі у підготовці та проведенні різноманітних заходів відповідно до напрямів діяльності музею;

3.1.5. Подавати адміністрації Університету пропозиції з питань, що відносяться до напрямів діяльності музею;

3.1.6. Звертатися в установленому порядку до Міністерства освіти і науки України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань, які пов'язані з виконанням функцій та головних завдань музею;

3.2. Музей природи зобов'язаний:

3.2.1. Щорічно до 1 грудня поточного року готувати загальний план своєї роботи на наступний календарний рік та подавати на узгодження проректору з науково-педагогічної роботи.

3.2.2. Згідно з «Положенням про порядок проведення атестації наукових працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» наукові співробітники Музею природи зобов'язані проходити атестацію, визначену зазначеним положенням.

4. ОБЛІК ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ МУЗЕЙНОГО ФОНДУ

4.1. Облік і збереження музейного фонду проводиться відповідно до «Положення про музейний фонд України» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.07.2000 №1147 з останніми поточними змінами від 05.12.2024 підстава 1367-2024-п.

4.2. Формування Музейного фонду України здійснюється відповідно до Закону України "Про музеї та музейну справу".

4.3. Музейне зібрання поділяється на основний, експериментальний (робочий), науково-допоміжний фонди та фонд сировинних матеріалів.

4.4. Облік музейних предметів, що передаються на постійне зберігання, ведеться двома етапами: перший — складення акта і реєстрацію музейного предмета у відповідній книзі надходжень (основного фонду, науково-допоміжного фонду, сировинних матеріалів, експериментального (робочого) фонду); другий — реєстрація музейного предмета в інвентарній книзі.

4.5. Музей має наступні основні облікові документи в рукописній формі: акти приймання і передачі музейних предметів на постійне або тимчасове зберігання; книги надходжень основного фонду; інвентарні книги з шифром, що відповідають структурі основного фонду; описи природничо-наукових колекцій (каталоги); книга надходжень науково-допоміжного фонду; реставраційні паспорти музейних предметів.

4.6. Додатково до основної облікової документації Музей має допоміжний обліковий документ — електронну базу даних музею, що постійно поповнюється, яка складається з основного та експериментального (робочого) фондів.

4.7. Відповідальність за організацію і ведення обліку музейних предметів несе головний зберігач музею.

5. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

5.1. Музей природи бере участь у міжнародному співробітництві з актуальних проблем збереження та експонування музейних матеріалів, а також в обміні матеріалами та науковою інформацією, в проведенні конференцій, симпозіумів, спільних експедицій тощо.

5.2. Наукові співробітники Музею природи виконують міжнародні грантові проекти, які стосуються вивчення світового біорізноманіття,

систематики та еволюції тваринного світу, постійно поповнюють міжнародні бази даних «GBIF» та «Ukrbin».

5.3. Наукові співробітники Музею природи співпрацюють у якості тематичних редакторів та рецензентів з міжнародними науковими виданнями.

5.4. Музей природи у особі заступника директора з наукової роботи є членом Міжнародної Ради Музеїв — International Council of Museums (ICOM).

6. КЕРІВНИЦТВО РОБОТОЮ

6.1 Керівництво діяльністю Музею природи здійснює директор Музею, який приймається та звільняється з посади наказом ректора за поданням проректора з науково-педагогічної роботи.

6.2 Директор здійснює керівництво всіма видами діяльності Музею, керує працівниками Музею у межах повноважень, що визначаються цим Положенням та посадовою інструкцією директора Музею.

6.3. Директор Музею у своїй роботі безпосередньо підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи.

6.4. Вищим керівним органом є Науково-технічна Рада музею, яка обговорює та затверджує планово-звітну документацію а також координує поточну роботу музею.

6.6. Головою Ради є директор, секретарем — заступник директора з наукової роботи, членами Ради — заступник директора, головний зберігач, завідувачі відділами, провідні наукові співробітники.

6.7. Директор Музею:

6.7.1. Здійснює керівництво, планує та організовує діяльність, звітує про роботу;

6.7.2. Вносить пропозиції щодо штатного розпису;

6.7.3. Персонально відповідає за належне виконання покладених на Музей завдань, реалізацію його повноважень, дотримання трудової дисципліни, правил охорони праці та протипожежної безпеки;

6.7.4. Координує підготовку, розробку, втілення та супровід проєктів університету щодо реалізації Стратегії розвитку університету у рамках напрямів діяльності Музею;

6.7.5. Забезпечує матеріально-технічну базу для роботи Музею, контролює її використання;

6.7.6. Дає доручення працівникам Музею та контролює їх виконання.

6.7.7. Представляє Музей у взаємодії зі структурними підрозділами університету, із фізичними та юридичними особами поза межами університету у межах повноважень, наданих йому ректором університету;

6.7.8. Відповідає за організацію необхідних умов для зберігання фондів музею, їх облік та комплектування;

6.8. Музей природи має круглу печатку та штамп.

7. МАЙНО І ФІНАНСУВАННЯ

7.1. Музей використовує майно, що закріплено за ним Університетом у встановленому законодавством України порядку.

7.2. Фінансування діяльності Музею здійснюється за рахунок коштів загального та спеціального фондів університету відповідно до затвердженого кошторису, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством України (благодійних внесків, грантів тощо).

8. РЕОРГАНІЗАЦІЯ

8.1. Реорганізація Музею проводиться відповідно до законодавства у порядку, визначеному Статутом університету.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради університету, яке вводиться в дію наказом ректора.